

Raimo Peltola

13.2.2015

Fingrid Oyj

palautteet@fingrid.fi

ASIA: Kantaverkon nimeäminen 1.1.2016 - Nimeämispäätösehdotus 23.1.2015

FORTUM POWER AND HEAT OY:N LAUSUNTO KANTAVERKON NIMEÄMISPÄÄTÖSEHDOTUKSESTA

Kiitämme saamastamme mahdollisuudesta esittää näkemyksemme Fingrid Oyj:n ("Fingrid") 23.1.2015 tekemästä kantaverkon nimeämispäätösehdotuksesta ("Päätösehdotus").

Haluamme kyseenalaistaa Fingridin tekemän esityksen jättää Ulvila - Meri-Porin 400 kV:n voimajohto, Meri-Porin 400 kV ja 110 kV kytkinlaitos ja 400/110 kV muuntaja ("Meri-Porin voimajohto") kantaverkon ulkopuolelle (Päätösehdotuksen kohta 3.2.2). Mielestämme tämä ratkaisu on ristiriidassa asiassa relevantin lainsäädännön sekä kantaverkon perusajatuksen kanssa.

Fingrid on Päätösehdotuksessaan perustellut Meri-Porin voimajohdon jättämistä kantaverkon määritelmän ulkopuolelle sillä, että se on käyttötarkoitukseltaan tuotannon liittymisjohto sekä sillä, että "voimajärjestelmän käyttövarmuus tai kattavuus eivät edellytä johdon kuulumista kantaverkkoon".

Jännitetasokriteerin ja yhtenäisyyskriteerin Fingrid on todennut Meri-Porin voimajohdon osalta toteutuvan, muttei ole pitänyt näitä kriteerejä määräävinä.

Tarkastelemme seuraavassa Meri-Porin voimajohtoa kattavuuden ja käyttötarkoituksen sekä käyttövarmuuden kannalta.

1. KATTAVUUS JA KÄYTTÖTARKOITUS

Päätösehdotuksen kohdassa 2.4 on viitattu sähkömarkkinalain 31 §:n perusteluihin, joiden mukaan valtakunnallisen kattavuuden nimissä kantaverkon olisi totutettava kolme tehtävää tai ominaisuutta. Kantaverkon tulisi liittää sähköjärjestelmän kannalta merkittävät tuotanto- ja kulutuspaikat tai -alueet toisiinsa. Kantaverkon palvelutason tulisi olla riittävän tasapuolinen koko valtakunnan alueella ja lisäksi kantaverkon olisi oltava ehyt, yhtenäinen kokonaisuus, mukaan lukien yhteydet toisiin kantaverkkoihin. Valtakunnallinen kattavuus kantaverkon määrittelykriteerinä tukisi osaltaan syrjimättömyyden toteutumista.

Meri-Porissa on Olkiluodon ja Loviisan jälkeen Suomen kolmanneksi suurin tuotantokeskittymä, yhteensä noin 850 MW (Meri-Porin ja Tahkoluodon voimalaitokset sekä Fingridin järjestelmävastuun piiriin kuuluva kaasuturbiinilaitos). Lisäksi työ- ja elinkeinoministeriö on valinnut Suomen Hyötytuuli Oy:n Porin

Raimo Peltola

13.2.2015

Tahkoluotoon suunnitteleman tuulivoimapuiston merituulivoiman kokeiluhankkeeksi, joka on tuomassa alueelle vielä noin 40 MW lisää tuotantoa.

Meri-Porin voimajohto liittyy koko sähköjärjestelmän kannalta merkittävän tuotantokeskittymän koko markkina-alueen kulutukseen.

Meri-Porin voimajohtoa ei pidä tulkita liittymisjohdoksi, jota verkon kehittämis- ja liittämiselvöllisyys ei koske. Vaikka Meri-Porin voimajohtoon liittyy Päätoehdotuksessa todetun mukaan käyttö- ja verkkoteknisistä syistä vähäinen kulutus, johto on jo nyt kahden verkonhaltijan, Fingrid Oyj:n ja Pori Energia Sähköverkot Oy:n, verkkoja yhdistävä johto eikä se ole siten käyttötarkoitukseltaan liittymisjohto.

Päätoehdotuksen mukaan kantaverkon yhtenäisyyttä kuvaa muun muassa se, että kantaverkkoa käytetään ja valvotaan saman käytönvalvontajärjestelmän avulla. Meri-Porin voimajohtoon osalta on todettava, että sen liittäminen kantaverkkoon muodostaisi ehyen, yhtenäisen kokonaisuuden, koska Meri-Porin voimajohto ja 400 kV:n kytkinlaitos ovat kantaverkon käytönvalvonnan piirissä jo nyt.

Kuten eduskunnan talousvaliokunta on sähkömarkkinalain valmistelun yhteydessä todennut, kantaverkon määritelmän kattavuudella on merkitystä paitsi kehittämisvastuiden kannalta, myös verkosta koituvien kustannusten jakautumisen kannalta. Kantaverkon kustannuksista vastaavat kaikki sähkökäyttäjät, kun taas alueverkon kustannuksiin osallistuvat vain asianomaiseen verkkoon liittyneet asiakkaat.

Mielestämme on perusteltua ja tasapuolista, että kun kyse on koko sähköjärjestelmän kannalta merkittävästä voimajohtosta, sen kehittämisen kustannukset katetaan valtakunnallisesti, ei paikallisesti.

Edellä sanotun perusteella Meri-Porin voimajohto täyttää mielestämme valtakunnallisen kattavuuden ja käyttötarkoituksen kriteerin.

2. KÄYTTÖVARMUUS

Olemme jo aiemmin lausunnossamme Energiavirastolle kiinnittäneet huomiota käyttövarmuuden kriteerin soveltamiseen kantaverkkoa nimettäessä (lausunto Energiaviraston kantaverkon nimeämisestä koskevasta ohjeluonnoksesta).

Aiemmassa sähkömarkkinalaissa (386/1995) ei ollut säännöstä, jossa määriteltäisiin kantaverkkoon kuuluvat johdot. Kuitenkin jo aiemman sähkömarkkinalain 3 §:n yksityiskohtaisissa perusteluissa (HE 138/1994 vp) on linjattu, että kantaverkkoon kuuluvat 400 ja 220 kilovoltin verkot sekä tärkeimmät 110 kilovoltin johdot ja asemat.

Uuden sähkömarkkinalain (588/2013) esitöissä onkin kiinnitetty huomiota siihen, ettei nykyinen kantaverkonhaltijoiden määrittelemä kantaverkko vastaa aiemman sähkömarkkinalain 3 §:n perusteluiden mukaan kantaverkkoon kuuluvien johtojen määritelmää, kun myös 400 kilovoltin ja 220 kilovoltin johdoilta on käytännössä

Raimo Peltola

13.2.2015

edellytetty rengaskäyttöisyyttä, jotta ne luettaisiin kantaverkkoon (HE 20/2013 vp, s. 49).

Näin ollen sähköjärjestelmäämme kuuluu tällä hetkellä myös 400 kilovoltin ja 200 kilovoltin johtoja, joita kantaverkonhaltija ei aiemman sähkömarkkinalain esitöiden edellyttämällä tavalla ole katsonut kuuluvaksi kantaverkkoon ja joita ei näin ollen ole rakennettu rengasyhteyksiksi.

Sanotusta johtuen käyttövarmuuden kriteerin täyttymistä tulee tarkastella pidemmällä aikavälillä. Kriteerin täytyminen tai täyttymättä jääminen kantaverkon nimeämisen hetkellä ei voi olla määräävä tekijä kantaverkkoa uuden sähkömarkkinalain nojalla nimettäessä. Sen sijaan käyttövarmuuden tulisi olla vaatimus, joka kantaverkon haltijan tulee täyttää tietyssä ajassa siitä kun kantaverkon määrittäminen on uuden sähkömarkkinalain nojalla tehty.

Käyttövarmuuden ei tule olla kantaverkon määritelmää poissulkeva kriteeri tilanteessa, jossa 400 kilovoltin johto täyttää kaikki muut kriteerit paitsi käyttövarmuuden kriteerin, kuten Meri-Porissa. Se, että kantaverkonhaltija ei ole aiemman sähkömarkkinalain voimassa ollessa toteuttanut kantaverkon kehittämisvelvollisuuttaan täysimääräisesti, ei saa määrittää uuden sähkömarkkinalain mukaisen kantaverkon laajuutta. Muutoinhan kantaverkon määrittely uuden sähkömarkkinalain nojalla olisi käytännössä pitkälti sidottu siihen tapaan, jolla kantaverkonhaltija vanhan sähkömarkkinalain alla on kantaverkon laajuuden määrittänyt ja johon kantaverkkoon se on kohdentanut kehitystoimenpiteensä, ml. rengasyhteyden toteuttamisen.

On tärkeää, että kantaverkkoon tullaan sisällyttämään kaikki sellaiset voimajohdot, joiden toimintakyvyllä on todellista merkitystä valtakunnallisen sähkönsiirtojärjestelmän kokonaistoimivuudelle riippumatta siitä, onko kantaverkonhaltija aiemmin katsonut verkon olevan osa kantaverkkoa.

Fingrid ei ole aiemmin määrittänyt Meri-Porin voimajohtoa osaksi kantaverkkoa, mistä syystä kyseistä voimajohtoa ei ole vahvennettu rengasyhteydellä. Edellä sanotun perusteella tämä ei kuitenkaan voi olla tekijä, jonka perusteella Meri-Porin voimajohto jätetään kantaverkon määritelmän ulkopuolelle, kun muut kriteerit sen osalta täyttyvät.

3. LOPUKSI

Meri-Porissa on Olkiluodon ja Loviisan jälkeen Suomen kolmanneksi suurin tuotantokeskittymä. Meri-Porin voimajohdon vikatilanteissa voi verkosta pudota pois yli 850 MW tuotantoa. Kyse on siis koko sähköjärjestelmän kannalta merkittävästä voimajohdosta, jota tulee vahvistaa rengaskäyttöiseksi ja kehittää osana valtakunnallisen kantaverkon kehittämistoimenpiteitä ja siten, että kulut jakautuvat valtakunnan kaikkien sähkökäyttäjien kesken.

Viime aikoina on keskusteltu paljon sähkötehon riittävydestä Suomessa huippukulutuksen aikana (mm. Pöyryn raportti "Suomen sähkötehon riittävyys ja kapasiteettirakenteen kehitys vuoteen 2030", 23.1.2015). Vaikka Fortum katsoo, että

Raimo Peltola

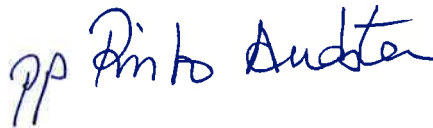
13.2.2015

sähkötehon riittävyttä on tarkasteltava alueellisesti eikä kansallisesti, on joka tapauksessa selvää, että Fortumin Meri-Porin 565 MW:n hiilivoimalaitoksella ja alueen muilla voimalaitoksilla on mahdollisissa huippukulutustilanteissa tärkeä rooli, mikä lisää myös Meri-Porin voimajohdon merkittävyyttä koko sähköjärjestelmälle.

Fortum haluaa lopuksi painottaa myös sitä Päätösehdotuksessakin viitattua sähkömarkkinalain perusteluissa mainittua seikkaa, jonka mukaan kantaverkon laajuuden tulisi olla toteuttamiskelpoisista vaihtoehdoista laajin mahdollinen.

Kunnioittaen

Fortum Power and Heat Oy

Raimo Peltola
pp Raimo Peltola